

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se, blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Laška univerza v Trstu.

Dogodbe na vseučilišču v Inomostu so dvignile ves lahonski tabor in tisti narod, ki je doslej najbrezobraznejše in najkrutejše teptal načelo narodne ravnopravnosti, zahteva v imenu tega istega načela svoje posebno vseučilišče in sicer v Trstu. In — glej čudo! — Tista vlada, ki odreka Slovencem in Hrvatom najpotrebnejše kulturne pripomočke, ki niti Čehom na Moravskem neče dovoliti utrakvističnega vseučilišča, ta ista vlada se čisto nič ne ustavlja zahtevi Lahov, nego jej hoče celo ugoditi v najkrajšem času, v dveh ali treh letih, kakor je baje obljubil naučni minister Hartel.

Z načelnega stališča nimamo južni Slovani seveda čisto nič proti zahtevi, da se za Lahe ustanovi vseučilišče. Kakor vsak drugi narod, tako imajo tudi Lah pravico do vseh kulturnih pripomočkov, in tudi pravico do svojega vseučilišča. Ali v zvezi temu se moramo z vso silo in z najbrezobzirnejšo odločnostjo izreči proti temu, da se ustanovi laško vseučilišče v Trstu in čisto gotovo je, da naleti vsak vladni poskus, ustanoviti v Trstu laško vseučilišče, na najlutejši odpor od strani južnih Slovanov. Ustanovitev laškega vseučilišča v Trstu bi bila krivica južnim Slovanom, bila bi nam in tudi državi sami v največjo nevarnost in največjo škodo in zato ni z nami v tem oziru sploh nič paktirati.

Italijanski narod živi v naši državi kompaktno samo na južnem Tirolskem in v mali goriški Furlaniji. Laški visokošolci dunajske univerze so sicer v spomenici, ki so jo te dni izročili rektorju, utemeljevali ustanovitev laške univerze v Trstu tudi s tem, da so avstrijske primorske provincije proglasili za italijanske, ali to je drzna falsifikacija. Izvzemši omenjeno goriško Furlanijo, bivajo v Primorski Italijani samo sporadično, v nekaterih mestih, kjer tvorijo deloma umetno vzdrževano

večino, in od koder si laste po krivici gospodstvo nad celo Primorsko, ki je pa v zvezi temu pretežno slovenska in hrvatska. Italijani bi torej smeli kvečjemu zahtevati, da se jim ustanovi italijansko vseučilišče kje na južnem Tirolskem, kjer je jedro in največji del njihovega naroda naseljen, v Trstu pa jim ne gre in se temu protivi tudi državni in naš slovenski narodni interes.

Ustanovitev italijanskega vseučilišča bi pomenila velikansko pridobitev za uredničenje italijanskih narodnih in iredentiističnih ciljev. Gojenci tega vseučilišča bi preplavili ne samo vso Primorsko in Dalmacijo, ampak tudi sosedne dežele, v prvi vrsti Kranjsko, vse javne službe bi sčasoma prišle v laške roke, vsa uprava in justica bi se v še večji meri poitalijančila, nego je sedaj, in še bi preostajalo obilo izobraženega proletarijata. Naj se nam ne očitata, da pretiravamo. Avstrijsko laško meščanstvo ne more svojim sinovom preskrbljevati družega kruha, kakor s tem, da jih sili v »učene poklice«, kajti na polju trgovine in obrtnosti nazaduje laški narod na celi črti, in so na pr. v Trstu Prusi že skoro vso veletrgovino ter industrijo dobili v roke. Ako bi se ustanovilo v Trstu laško vseučilišče, bi vsled tega produciralo akademične inteligence veliko več, kakor je more živeti v teh deželah, in bi bila slovenska inteligenca v nekaj letih popolnoma izpodrinjena, slovansko prebivalstvo pa v popolni oblasti Lahov.

To je vzrok, da se bomo z vso možno energijo upirali ustanovitvi laškega vseučilišča v Trstu, in da se ne bomo ustrašili nobenega sredstva, da se ta namen prepreči.

Vladi je odprta druga pot, po kateri lahko pride do istega smotra, ne da bi komu storila kako krivico. Nemci reklamirajo obstoječa vseučilišča zase in nečejo dopuščati, da bi se dale na njih drugim narodnostim tudi le najmanjše pravice. Dobro! Vlada se lahko vsemu temu ogne

s tem, da ustanovi v Ljubljani tako vseučilišče, za kakršno se je izrekel deželni zbor kranjski, vseučilišče, na katerem bi se tako Slovenci, Hrvati in Srbi, kakor Italijani in Nemci lahko izobraževali v svojem jeziku, na katerem bi bile vse te narodnosti ravnopravne. Deželni zbor kranjski je v ta namen dovolil znatno svoto pol milijona kron, in torej izvršitev tega namene ni posebno težavna. S tem bi bilo ustrezno vsem, odstranjene pa bi bile tako našemu narodu, kakor celi državi, preteče velike nevarnosti, ki bi jih brez vsacega dvoma rodilo italijansko vseučilišče v Trstu.

To je naše stališče glede zahtevanja, da se v Trstu ustanovi italijansko vseučilišče, in tako vlada in Italijani naj bodo prepričani, da je bomo znali krepko varovati.

V Ljubljani, 7. novembra.

Zasedanje Mitilene.

Francozi hočejo zasesti otok Mitilene ali stari Lesbos pred zalivom Smirne. Mitilene je bilo prebivališče pesnikinje Sappho, meri okoli 1750 km² in šteje 40.000 prebivalcev, večinoma Grkov. Otok je bogat in rodovit. Mesto Mitilene šteje 20.000 prebivalcev in ima veliko trgovino. Zasesti ga hočejo Francozi, ker imajo več zahtev, katerih Turčija noče izpolniti. Tako zahtevajo, da se milijonarju Lorandu vrnejo posojeni milijoni, da se priznajo vse francoske šole, katere vodijo verske družbe na Turškem, da se priznajo vse francoske bolnišnice, da se smejo sezidati iznova tekom l. 1895/96 med armenskimi nemiri porušene šole in druge take stavbe in da se prizna kaldejski patriarhat.

Angleška zabavljanja.

Česar se je bilo nadejati, se je zgodilo. Chamberlainovo primerjanje sedanjega postopanja Angležev proti Burom s postopanjem Nemcev l. 1870/1 je zbudilo v Nemčiji pravi vihar ogorčenosti.

Vojaški častniški krogi so razburjeni do skrajnosti. Neki star general je dejal: »Skozi in skozi nehoten je narod, ki ima za voditelje take moške!« Častniki se izražajo najodkritosrčneje o Chamberlainu, in gotovo je, da ve o vsej aferi tudi cesar. Gotovo pride žalitev Chamberlaina v kratkem tudi v drž. zboru na razgovor. In takrat bo moral vojni minister braniti čast velikonemške armade. Za nas je zanimiva ta afeta le toliko, ker je došlo med nemškimi narodom, ki je simpatiziral ves čas z Buri, in med Angleži sedaj do popolnega razkola. Simpatiziral je z Angleži le dvor, ker je zvezan z angleškim dvorom s sorodstvom. Angleške vlade in angleške armade ne sovraži danes menda noben narod bolj kot nemški. »Times« zategadelj v zadnjem času opetovano napada Nemčijo ter jo hoče strašiti z rusko-angleško alijanco. Rusi pa bodo Anglijo kvečjemu rabili v lastno korist v Aziji, sami ji koristili gotovo ne bodo.

Vojna v Južni Afriki.

V Londonu vlada velik strah. Poraz polkovnika Bensona, ki je padel v bitki pri Brakenlagte s polkovnikom Quinnessom vred, ta veliki poraz Angležev še vedno ni docela pojasnjen in prihajajo vedno večje potankosti na dan. Sedaj se poroča, da se je menda udala vsa brigada. Buri pa so vojake in podčastnike izpustili, obdržali pa 24 častnikov. Kitchenner poroča, da so jih odgnali zvezane in da jih mislijo Buri postreliti za revancho, ker je dal Kitchenner postreliti nekaj burskih častnikov. Med ujetimi angleškimi častniki je nekaj odličnih, zgodovinsko-slavnih imen. Zato je razburjenje v Londonu tako grozno, kakor po porazih Methuena ob Moderriverju in Bullerja ob Tugeli. Ogromne množice so se prilevale v nedeljo okoli vojnega urada in čitale na deskah zapisana imena ubitih in ujetih vojakov. Iz Bruslja javljajo, da so Buri že ustrelili častnika Doyleja in sicer

LISTEK.

Jerica in Marta.

Povest. Spisal Rudolf Arko.
(Dalje.)

»Kaj vendar čepiš vedno doma! Menda šteješ svoje srebrnjake? Za koga pa tako hraniš, saj vendar ne misliš nesti s seboj v grob,« mu je govoril stari Jager, ki je bil po vsej okolici znan kot človek, ki ima sila dober želodec. Kjer je zbolel kak prašič, kak teliček, pa so njega poklicali. In takrat je bila pri Jagrovih — gostija.

»E, oče, ne bom jih nesel, ne. Ali mislite, da bom vedno fantoval?«

Drugi kmetje so odpirali oči ter začudeno gledali Tomaža. Nič kaj niso mogli razumeti teh Tomaževih besedij. Glave so imeli z rokami podprte, usta odprta in tako so se trudili in trudili, da bi razumeli besede Tomaževe; toda nikdo ni imel več popolnoma normalnih mislij. Sempatje se je slišal kak zategnjen »e« in zopet so — zijali...

Skozi okno so legle temne sence v sobo ter nekako omamile pive, da je ta ali oni povesil težko glavo ter jel po malem dremati. Od daleč se je čulo zvočenje... Postal je nekako tiho, mirno. Tomaž je vstal, plačal ter odšel. Pivci so jedva zapazili, ker skoraj vsi so bili pijani,

omamljeni od alkohola in od vročine, ki je puhtela iz velikanske peči. In tako so v tem stanju pozabljali ono gorje, ki jim je drugače morilo dušo — toda ne, saj so bili vajeni tega gorja. Niso se zavedali samega sebe, ker so preveč zagazili v propast, ker so prišli do prepričanja, da mora biti tako. In tako so se navadili vsega, če jih je kdo tepel po hrbtnu, postavili so mu še glavo, samo da jim je govoril sladko. Besede so razumeli, udarcev niso čutili...

Domov grede je jel Tomaž zopet premišljevati vso zadevo. Kar misliti si ni mogel, kako bi bilo, če bi se res oženil. Kako bo moral vse pripraviti, da bo dovolj spodobno za nevesto, ki je vendar najboljšega navajena pri župniku. In popraviti bi moral hišo, vsaj prebeliti jo bo moral — in pa nekaj nove oprave bo treba. In vrstila se mu je misel za misljo... Kako bo prijetno, ko bo videl brhko Jerico, kako se obrača po hiši. In gospod župnik ga bo morda tudi zdajpazdaj obiskal — to ga bodo zavidali vsi sosede. Skoraj ni več mislil, da bi moglo biti sploh drugače, nego da vzame Jerico. Popolnoma je živel v ideji, da bo njegova žena...

In ko je legel k počitku, se ni mogel niti prekrizati, kar vedno so mu uhajale misli na ženitev. Koval je naklepe, nove naklepe...

Naposled je zadremal.

Toda še v sanjah je videl kaos raznih dogodkov, ki so se zgodili ali ki se imajo zgoditi...

Zunaj se je nebo zjasnilo in nastala je krasna zimska noč, ona jasna noč, ki ne pusti človeka mirno spati. In od daleč se je čulo fantovsko petje... Zdajpazdaj je kdo glasno zavriskal, da se je čulo daleč po čistem zraku. In odgovarjali so psi ter lajali na vso moč...

II.

Na precej obrabljenem stolu je sedel filozof Svetlin. Mala petrolejska svetilka mu je razsvetljevala debelo knjigo, ki je ležala pred njim odprta. Zunaj so padale snežinke ter jedva slišno udarjale na okno.

Bil je zimski večer, ko človeku tako prija domače ognjišče. In tudi Svetlin se je počutil nekako zadovoljnega, srečnega, ko je slišal prasketanje ognja, ko je videl, kako so švigajoči plameni črtali po tleh in po steni svetle, ognjene jezike, ko mu je blagodejna toplota objemala ude ter ga zazibala v nekako polspanje... V pritličju je nekdo igral melanholičen valček.

Naslonil se je na naslonjač, si prižgal cigareto ter z napol zaprtimi očmi gledal sivkastovišnjeve kolobarčke dima, ki so se vzdigovali proti stropu, kjer so se združevali v dolge, tanke oblačke ter plavali lahno po zraku...

Spomnil se je, da danes še ni pregleдал časopisov, katere je na večer dobil s pošte.

Zdajpazdaj se mu je prikazala lahna rdečica na obrazu ali ga je posilil smeh, toda naenkrat je nekako jezno napel oči, vrgel časopis na mizo, rdečica mu je zalila obraz... Še enkrat je pogledal one vrstice, ki so ga tako vznemirile, samemu sebi ni verjel — toda ni se motil: istina je!

Torej njegovo izvoljenko, njegovo Marto obrekuje nekdo v časopisu, ki je namenjen »slovenskemu katoliškemu ljudstvu«. Ta človek predbaciva njegovi izvoljenki, da ima »pregrešno znanje«, da daje kot učiteljica mladine »slab, pohujšljiv vzgled... Sicer ni navedena imenoma, toda vse okoliščine, začetne črke, kraj nekje na Notranjskem — vse kaže, da je ona — njegova Marta!...

In v srcu ga je zabolelo. Njegovo ljubezen nazivlja anonimen človek znanje, ki pohujšuje mladino... Ta čista, mlada ljubezen je pregrešna! In dozdevalo se mu je, da smatra dopisnik ljubezen, sploh vsako ljubezen za — pregrešno znanje. Začel se mu je studiti ta človek, ki ima tako nizko naziranje o ljubezni, tem najvišjem daru božjem.

Njegova vest pa je bila čista, njegova ljubezen — neomadeževana... To ga je tolažilo, to mu je dalo moč...

(Dalje prih.)

kot prvo represalijo za ustreljenega Broeckmanna. Nadaljnje represalije slede. General Botha je sporočil Kitchenerju, da bo dal odslej nadalje za vsakega ustreljenega Bura ustreliti angleškega častnika. Končno se poroča, da sta v bitki z Bensonom bila zadeta dva burska poveljnika: Oppermann je bil ubit, Kristijan Botha pa ranjen. Angleški kralj je pri sprejemu iz Avstralije vrnivšega se prestolonaslednika dejal, da vsak dan moli za mir. Molitev kralja Angliji pač ne pomore iz vedno večjih blamaž. Pomagalo pa bi, ako bi kralj poslal Chamberlainu, ki se v tej vojni bogati, plavo polo. Tudi državni zakladni kancelar Hicks-Beach je dejal, da je vlada pripravljena skleniti časten in pameten mir. Da doseže tega, bo treba še novih žrtev. Izredno veliko posojilo — je dejal kancelar — je narod manje obtežilo kot vsa prejšnja posojila in ni denarnega trga zelo vznemirilo. Davek na sladkor in drugi davki niso preveč težki; konsumenti radi njih ne trpe preveč. Dohodninski davek je sedaj višji kot je bil med Krimsko vojno, a vzlic temu davkoplačevalci radi plačujejo, ker so dobri patrioti. Kancelar je končno obžaloval, da ne more reči, da je strašna vojna končana, in da bo možno davke odpraviti, kajti celo to je možno, da se bodo davki v prihodnjem zasledu morali še zvišati. Patriotizem dobrih davkoplačevalcev je torej v najvišji nevarnosti, kajti tudi pri bogatih Angležih se idealizem pri denarnici neha.

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 5. novembra.

(Dalje.)

Nečuvane razmere na pokopališču.

Najbolje in za pokopališki odsek najpoučnejše bode, ako pustim o pokopaliških razmerah govoriti mestnega fizika, zdravstvenega svetnika dr. Ivana Kopfivo, ki v svojem uradnem poročilu z dne 7. maja t. l. razmere na pokopališču pri sv. Krištofu popisuje tako-le:

»Kar se sveta kot takega tiče, se mora pripoznat, da je isti v namen mirodvara povsem sposoben. Droben gramoz in pa pesek dopuščata zraku dovolj dostopa do globokejših plastij ter omogočujeta, da trupla hitro strohne in razpadajo. A pomisliti je vendarle, da služi prvotni del pokopališča (takozvano staro pokopališče) že 120 let temu namenu, da se je svet že najmanj 14 do 16krat prekopaval, da je isti z organskimi snovmi že tako prenasičen, da je prej podoben humusu, kakor pa pesku, in da je vsled tega že izgubil prvotno svojo lastnost, namreč luknjičavost in z isto možnost rušiti organske spojine v najkrajšem času. — Vrh tega so pa te razmere na mlajšem delu mirodvara še neugodnejše. Tukaj je bila nekdanja »Turška jama«, katera je služila za dobavo peska in gramoza. Za novi njeni namen je bilo treba, kakor povdarja upraviteljstvo pokopališča, nad 100.000 voz različnega materiala navoziti, da se je jama vsaj deloma zasula in se danes še vidi, da se mrličji ne pokopavajo v tako zvani prvotni svet, temveč v pepel, v smeti, v staro razpadlo opeko itd. Naravna posledica tega pa tudi ni izostala: mrličji namreč veliko dlje ne strohne ali pa celo sploh ne razpadajo, temveč se ohranijo in mumifikujejo. Tudi to je prav pogosta prikazen na tem delu pokopališča.

Leta 1871. prekopavali so se grobovi povprek po preteku 7 let in to je prisililo oskrbništvu pokopališča isto razširiti. — Kakor zadnje povečanje so bila prejšnja razširjenja brezdvomno iz istega vzroka potrebna in kakor je bil mestni magistrat že pred 30 leti prisiljen, ugovarjati protipostavnemu hitremu prekopavanju, tako se mora tudi danes protiviti temu, da se radi pomanjkanja prostora grobovi odpirajo in prekopavajo v obrok 8 let in tudi deloma preje.

Za našo državo velja v tem oziru predpis, kateri določa 10 let kot najkrajši rok za prekopavanje. Ogrski zdravstveni predpisi zahtevajo 30 let in nekatere države v Nemčiji celo 60 let kot najkrajšo dobo v to svrhu.

Akoravno kažejo te številke nenavadno veliko razliko, imajo vendarle brez-

dvomno vse namen preprečiti neracionalno izkoriščanje pokopališč. Racionalna pa postane pokopališka uprava še-le tedaj, kadar se pusti zemlji toliko časa, da zamore razkrojiti vse nji izročene organske snovi, kadar torej tudi kemiška preiskava ne more v zemlji preiskovati več organskih spojin, kakor se jih je nahajalo v isti pred prvimi pogrebom, kajti vsako drugo ravnanje moralo bi provzročiti progresivno nakopičevanje organskih snovij.

Da na lastne oči proučim te razmere na našem mirodvoru, prisostvoval sem celi vrsti prekopavanja ter našel, da se na starem pokopališču (droben pesek in gramoz) nahaja v grobu, ki je bil prekopan po sedaj običajnem turnusu, krsta dobro ohranjena, tako da jo je treba s krampom razbiti in le v redkih slučajih je ista vdrtla.

Semttertje se najde nekoliko ostankov obleke; okostje je navadno v celem obsegu jako trdno in leži na vzglavju na malo spremenjenih ostružkih, na vznožji pa je dno krste zastrto z neko polzko črno tvarino. Na lobanji so prav pogostoma nahajajo lasje; v isti pa — navadno na zatilnici — približno 150 do 300 gr temno rujavih ostankov možgan. Kostje so lahke, gladke, le redkokdaj polzke in še zastrte (dno lobanje) s pokostnico. Pesek pod krsto je do globočine 20 do 30 cm navidezno z organskimi snovmi infikovano; v celem grobu pa očitno nasičen z organskimi odpadki, tako da v primeri z neprekopanim svetom dela vtis humusa. — Pod krsto je prav pogosto cela plast mesičkov; na okostju posebno na glavi pa različni črvi. Od prejšnjih pogrebcev najde se še nekoliko lesa in pa vse polno kosti.

Take so razmere na takozvanem starem pokopališču v grobih, kateri se — kakor omenjeno — po preteku približno 8½ leta prekopavajo.

Vsekakor neugodnejše so razmere na novem pokopališču. Tukaj se polože mrličji v navoženi material, kateri sestoji večinoma iz pepela, pomešanega s plastmi cestnega blata; deloma pa tudi iz črešla in apnenih odpadkov iz plinove tovarne itd. V poslednjih tvarinah se mrličji takorekoč osuše in konservujejo, tako da izgledajo kakor mumije, katere ostanejo v grobih nešteto vrsto let popolnoma nespremenjene.

V pepelu mrličji sicer trohne, vendar pa tako počasi, da se pri našem običajnem turnusu najdejo kosti povsem ohranjene in vrhu istih tudi še deske od krst iz zadnjih dveh turnusov, tako da se z današnjim mrličem polože v grob še leseni ostanki treh krst, toraj vseh na tem prostoru pokopanih.

Seveda je v tej meri tudi okostje še jako dobro ohranjeno; kosti so težke, na površju polzke, črepinja na spodnjem delu deloma zastrta s pokostnico, na lobanji lasje; v glavi se nahaja približno 200 do 400 gr črnih ali temno rujavih ostankov možgan ali so pa možgani sploh ohranjeni kot smrdljiva, belo rumenkasta, v sredini še krvava masa v množini približno 1 kg do 1½ kg.

Skoraj v vseh slučajih, v katerih je bil tukaj mrlič z obleko, posebno pa s sukneno obleko pokopan, je ista še ohranjena in v nekaterih slučajih se je tudi držala okostja še smrdljiva, mehka, rumenkasta tvarina v obliki masčobe. Na tleh krste se najde precej debela plast organskih snovij.

Pogreša se pa tukaj črvi, mešičkov in drugih ostankov živalskih bitij.

Če se z ozirom na te razmere upošteva še nadalje tudi vspeh kemiške preiskave zemlje našega pokopališča, potem se sme pač trditi, da svet na novem pokopališču sploh ni sposoben za ta namen, kajti vzlic izdatne množine apna je že sedaj po trikratnem prekopavanju popol-

oma nasičen z organskimi snovmi. Vzrok temu bi bilo po mojem mnenju iskati v navzočnosti različnih kislin in soli, katere se nahajajo v pepelu in katere ovirajo naselbo živih bitij; tem pa pripada brezdvomno pri razkrojitvi organskih tvarin prva uloga.

Iz vsega tega je toraj razvidno, da se grobi na celem pokopališču prekopavajo, predno mrličji strohne in posledica tega je, da pridejo mrličski ostanki na površje, da se razkrojijo organske snovi, katere bi se morala le v globočini groba vršiti, vrši tudi deloma na površju pokopališča, da tukaj okužujejo zrak in provzročujejo te razmere celo vrsto zdravstvenih pomslekov, ne glede na barbarično žaljenje humanitetnega in estetičnega čuta, če se pred očmi občinstva izkopavajo grobovi in pri tej priliki razbijajo s krampi mrtvaške rakve, meče na površje obleke, okostje in drugi mrtvaški ostanki, da se na ta način naredi prostor za drugega mrliča.

Kar se tiče zidanih grobnic, moram konstatovati, da so iste večinoma prenapolnjene, da se v nekaterih nakopičuje krsta na krsto, da je zidovje sicer sezidano s cementno malto, da so pa pokrovi brez izjeme v tem smislu pomankljivi, da prepuščajo plinom izstop na površje, kar bi se moralo seveda v prvi vrsti preprečiti.

Mera površne ploskve in pa globočina grobov odgovarja dotičnim predpisom in tudi vsem zdravstvenim zahtevam; nikakor pa ne ves obseg pokopališča z ozirom na število prebivalcev, oziroma mrličev, katerim ima ista služiti. To sledi neposredno iz predstojajočih podatkov, ker se mora turnus za prekopavanje grobišč leto za letom krčiti. Natančneje se razvidi iz sledečih števil. Na celem pokopališču se namreč nahaja:

I. zidanih grobnic	181
II. družinskih grobnic	50
III. lastnih grobov	268
IV. grobov za odrasle	7906
V. grobov za otroke	2840
skupno	11245

Mrličev se je pa pokopalo:

leta 1897.	1227
» 1898.	1187
» 1899.	1237 in
» 1900.	1341

torej povprek 1243; na razpolago bi pa bilo pri 9letnem turnusu na podlagi predstojajočih števil 1249 grobov za vsako leto. A z ozirom na naraščajoče število prebivalcev je umevno, da je tudi ta račun optimističen, in da se ne ujema z dejanskimi razmerami, in sicer tem manj, ker se leto za letom vsled prodaje zmanjšuje število razpoložljivih grobišč, tako da se dandanes prekopavajo grobovi že po preteku osmih let.

Kar se tiče vprašanja glede odprave vseh navedenih zdravstvenih nedostatkov na obstoječem pokopališču pri sv. Krištofu je mnenje podpisnanca, da bi vsekakor kazalo napraviti nov mirodvor, in sicer kar najhitreje mogoče.

Z ozirom na moderne zdravstvene zahteve pri napravi novih pokopališč ne morem si misliti, da bi taka naprava obrestovala velikanske z isto združene stroške; temveč sem prepričan, da bi naložila mestni občini hudo breme; nasprotno pa pač zagotovila najboljši red v tej zadevi za vse čase.

Radi tega vzdržujem še tudi danes svoj dotični predlog iz leta 1897., kateri gre na to, da se prično posvetovanja pokopališkega odseka ter da isti stopi v dotiko z upraviteljstvom sedanjega pokopališča, prepustivši le temu prednost za napravo novega pokopališča. Šele, če bi taka pogajanja ne imela zaželenega uspeha, nastala bi neobhodna potreba, isto napraviti na stroške mestne občine.

Prošnje za razširjenje dosejanega pokopališča bi seveda iz gori navedenih razlogov ne mogel priporočati, pač pa bi se dalo s primernimi napravami na istem (z nasutjem takozvanega novega dela z zdravim in primernim materialom do nivoja starega dela) omogočiti nadaljno uporabo pokopališča pri sv. Krištofu poleg pokopavanja mrličev na povsem novo zgrajenem pokopališču. Seveda bi se morala uporaba starega omejiti le za manjši del mesta, tako da bi turnus za prekopavanje grobov odgovarjal vsem zdravstvenim zahtevam. (Konec prib.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. novembra.

— **Gospod Podgornik** pisal je nekako apostolsko pismo gospodu Coticu, in ta je to pismo kot nekako prevažno razodevanje na obnem zboru »Eдиності« prečital. Podgornik v svojem listu nič novega ne nasvetuje, obrabljeni plašč skupnih »dogovorov« visi že dolgo časa po vseh plotovih na Slovenskem, in živ krst se zanj ne briga. Novo glasilo v Ljubljani ali pa »Eдиност« v Trstu, kot skupno glasilo vseh miroljubnih in slovenskih polovičarjev! Tudi ta recept pisali so že drugi in od g. Podgornika dosti boljši politiki; žal, da na ta recept zvarjenega zdravila nobena mačka piti ni hotela! Pustite to komedijo, ko vendar sami pripoznate, da ste moralno onemogli in da niti pri vrabcih na strehah najmanjšega vpliva nimate! Sedaj, ko stoji Goriška pred osodepolnimi deželnozborskimi volitvami, ravno sedaj bi naši goriški prijatelji potrebovali nekaj plitvih fraz, katere naj bi jim pogum jemale! Na Podgornikove in Coticove limanice se ne bomo vsedli niti na Kranjskem, niti na Goriškem. Na Tirolskem stare katoliške stranke in pa krščansko-socialne stranke sam papež zjediniti ni mogel, nas pa naj zjediniti Podgornik ali pa Cotic? Mismo torej Podgornikovo epistolo v koš vrgli, kamor spada!

— **Witgenstein na Slovenskem.** Ta znani »železni« praški žid bi rad napravil pri gradnji bohinjske železnice največji dobiček, in kakor razmere kažejo, mu pri tem naša slavna vlada ne napravlja nikarih ovir. Witgenstein bi rad posnel celo smetano, industrija v južnih kronovinah pa naj ostane brez naročil in brez zaslužka, dasi je vlada na vse kriplje oznanovala, da se bode pri gradnji druge zveze s Trstom na omejeno industrijo največji ozir jemal. Potrebovalo se bode mej drugim veliko cementa, posebno pri predorih. Neka Witgensteinova družba ima v Kraljevem dvorcu tovarno, kjer iz odpadkov železne industrije fabricira nekaj poluprodukt cementa. Če se ne motimo, se ta produkt imenuje »schlackencement«. Na Gorenjsko bi se ta polucement dal nekoliko ceneje dobaviti, nego cement iz naših južnih tovarn. Zadnje pa je izvrstno blago, mej tem ko je Witgensteinov polucement, kakor rečeno, blago najnižje vrste. Tudi se pozna šele kakih deset let, torej je naravno, da še nimamo skušnje, je li za večje predore ta »schlackencement« sploh rabljiv ali ne. Ali vzlic temu ima Witgenstein upanje, da pride s svojim polublagom tudi na Kranjsko, kakor je že prišel na Koroško, ker je videti, da hočejo podjetniki nekako tako ceno graditi, kakor so se svoj čas ceno gradile dolenske železnice. Pri tem bode oškodovana domača industrija, na drugo stran se pa stavijo tuneli sami v nevarnost, ker se ravno ne ve, jeli Witgensteinov cement za te stavbe rabljiv ali ne. Tu bodo morali državni poslanci malo zaropotati, da naša vlada ne zleze pred Witgensteinom s tisto ponižnostjo pod klop, kakor navadno zleze pred njegovim prijateljem, gospodom Taussigom!

— **Trgovska in obrtna zbornica.** Poroča se, da se razpuste trgovske in obrtne zbornice tekem decembra ali januarja meseca, volitve pa da se bodo kmalu potem vršile.

— **Poboj v klerikalnem društvu.** V društvu katoliških rokodelskih pomočnikov v Škofji Loki napravili so dne 3. t. m. »veselico« s petjem, nagovorom in komičnim prizorom, kakor je pač že navada v takih društvih. Pri ti lepi priliki, in da se primerno zaključijo sveto leto, so klerikalci zopet jedenkrat izkazali svojo surovost. V gostilni pri očetu Tinkovcu so »katoličani« neotesano dražili druge navzočne ljudi, a ko je neki Vipavec ugovarjal, so ga klerikalci prav zverinsko napadli, ga pretepli in naposled vrgli na cesto s tako silo, da je odletel ob zid in si črepinjo razbil. Ranjenca so še tisti večer morali prepeljati v ljubljansko bolnico. Ko je zdravnik okoli hodil, izvedeli so za ta katoliški poboj tudi oblastveni organi. Aretirali so najprej nekega mlekarja. Ko se je izkazalo, da ničesar ne ve, iskali so druge. Neki glavni klerikalni

agitator, sila pobožen hujšak je, vprašan, kdo se je udeležil poboja, imenoval moža, ki se izza mize še ganil ni in njegovega tasta, ki je pobiral Tinkovčovo kruljevo hčer, ko jo je katoliška druhal na tla podrli. Orožniki so oba aretirali in bila sta 20 ur popolnoma po nedolžnem zaprti. Svetujemo tema, naj tožita tistega klerikalnega lopova, ki jih je po krivici obdolžil uboja. Kadar bo obravnava o tej stvari, bomo o njej poročali, ker se pri ti priliki utegnejo izvedeti še druge zanimivosti iz »katoliškega« tega društva.

— **Rajše anarhist kakor liberal** je na Češnjici pri Selcih neki krščanski konsumar. Može sicer ni tako bistroumen, da bi iznašel smodnik, če bi ga še ne imeli, in se tudi ni povspel sam do take anarhistične izjave. Prav dobro pa vemo, ker smo tudi že druge konsumarje čuli v podobnih oblikah govoriti, kdo je oče takih salamensko neumnih izjav. Na Češnjico zahaja pogosto v to družbo katoliških konsumarjev sam dr. Krek, oče krščanskega socializma. Gospoda dr. Kreka pa poznamo. Če bi njega ne objemal za vratom Molar, prepričani smo, da bi imeli Slovenci gotovo med seboj anarhiste. Sama božja previdnost je zapeljala dr. Kreka skozi tista vrata za šenklaško cerkvijo, ki jih stražita dva moža, ki imata precej anarhistične obraze. Kakšne bedarije prodaja dr. Krek na Češnjici, moramo si pač misliti, ko slišimo take izjave, od ljudi, ki se »Naroda« in »Rodoljuba« tako boje, kakor otroci parkeljnov. Pred nekaj tedni so imeli tu svedrca ustanovni shod za mlekarstvo v selški dolini. Radovedni smo, katero bode poprej, ali bode mlekarstvo prejel ustanovljen, ali bode rečeni konsumar prejel — anarhist.

— **Škandal na pokopališču.**

V torek prinesli so vaško siroto, neko 60 let staro ženo iz Tipčan v Pograje pokopat. Revici ni ves čas nič zvonilo. Kako tudi — saj ni bilo plačnika za zvonjenje. Pograjski kurat Štefan Jenko prišel je sicer v svoji običajni špehasti opravi mrtvo zagrebsti, nikakor pa ni dovolil, da bi se revici zvonilo, niti tistikrat, ko so jo spustili v grob! Pogrebci zavzeli so nevarno stališče proti duhovniku, orjaške kmetske pesti pričele so se proti popu vzdigovati, malo je manjkalo in Jenko bi jo bil dobil po čeljustih. Ni mu preostalo družega — kakor pobegniti v župnišče. — Da, vera res peša, pa pri duhovnikih, ki jo imajo za molzno kravo.

— **Pogreb Ferda Kersnika**

je včeraj prav živo pokazal, kako splošno spoštovanje je vžival nepozabni pokojnik ne samo v krogu svojih sodrugov in trgovskih tovarišev nego sploh v vseh slojih ljubljanskega meščanstva. Negledna je bila vrsta onih, ki so ga spremili na poslednjem potu. Naj omenimo posebno zastopnike trdke Fr. Ks. Souvan, g. Ferdinanda Souvana in mlajša dva gospoda Souvana ter mnoge šefe prvih tukajšnjih firm in člane »Merkurja«. Izmeje odličnjakov so skazali rajniku zadnjo čast: deželni glavar g. Oton Detela, podžupan g. dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški (g. župan je bil odsoten iz Ljubljane), predsednik trgovske zbornice g. Josip Kušar, predsednik mestne hranilnice g. Vaso Petričič, župan iz Spodnje Šiške g. Josip Vodnik, ravnatelj c. kr. gimnazije g. Andrej Senekovič, ravnatelj višje dekliske šole g. dr. Lovro Požar, vodja gluho-nemnih g. J. Primožič, mnogo gg. profesorjev, učiteljev, obč. svetnikov, meščanov itd., zastopnice ženskih podružnic Ciril Metodovih in dolga vrsta narodnih dam. »Sokol« je korakal na čelu spreveda v dveh četah z nad 30 članov in zastavo pod vodstvom podstaroste dr. Kušarja in odbornikov. Pred hišo je zapel pevski zbor pod vodstvom g. Štamcarja žalostinko, istotako na pokopališču ob grobu. Vencev in šopkov je bilo kakih 25 poklonjenih. Iz dobe, ko je blagi pokojnik deloval v Trstu v krogu tedanjih probuditeljev imenujemo dodatno k včerajšnjemu poročilu še zdaj živeče starejše rodoljube iz one dobe, ti so: g. Ante Truden, veletržec in rodbina njegova, vitez Nabergoj, rodbina Mankočev, Matko Mandič, pevo-vodja Bartelj in še več družih, katerih imena so skupno z onim preminulega Kersnika zapisana v zlati knjigi razvoja slovenstva v Trstu in okolici. Njih

delo je bilo plodno in je rodilo krasen sad, kakor smo ga videli dozorevati od dne do dne lepše! Slava torej spominu že umrlih in slava imenu še živečih boriteljev iz one dobe!

— **Odbor dramatičnega društva** nam piše: V svoji zadnji seji sklenil je odbor dramatičnega društva soglasno, da se glede internih društvenih razmer, zlasti kar se tiče personalnih zadev, ne bo spuščal v nikake časnikarske polemike, ker so za odbor merodajne le pogodbe, v katerih so razvidne vsakemu članu obojestranske pravice in dolžnosti. Namišljene krivice bo odbor natanko vedno preiskoval, in če se izkažejo opravičene, poravnal; nasprotno pa se bo poslej strogo ravnal po določilih pogodb in disciplinarne reda.

— **Nadzorništvo nemških šol.**

Po odhodu gosp. Profta so se učitelji nemških šol močno zavzemali za to, da postane nadzornik kak izkušen pedagog-strokovnjak. Ta njihova zahteva je dobila izraza tudi v nekem nemškem listu in bili so, kolikor smo izvedeli, precej nevoljni, ko je bil imenovan sedanji nadzornik nemških šol. Sedaj imajo malo zadoščenje. Gospod nadzornik hodi namreč, baje vsled naročila dež. šolskega sveta, v primernem času poslušat vadniške učitelje, da spozna, kako se na ljudskih šolah poučuje. To se seveda mnogostransko — komentira.

— **Občni zbor »Zveze slovenskih kolesarjev«**

vršil se je včeraj v tukajšnji Fantinijevi restavraciji. Po predsednikovem pozdravu prečita tajnik poročilo o delovanju tekom zadnjega društvenega leta, iz katerega posnamemo sledeče: Kakor prejšnja leta, stavila si je zveza tudi letos nalogo ustanavljati nove zvezne postaje, ki preskrbujejo potujočega kolesarja z najnujnejšimi potrebščinami. Napravila jih je v tekočem letu 13 novih, in sicer na Kranjskem 8, na Goriškem 4 in na Štajerskem 1. Vseh postaj je sedaj 42. — Ko so napravili člani bratske »České ustiřední Jednoty Velocipedistů« v času od 12. do 18. avgusta t. l. izlet v naše slovenske pokrajine, bila je zveza, ki je prevzela častno nalogo, voditi vse priprave za dostojen sprejem naših severnih bratov. Posrečilo se ji je to v zvezi s »Slov. plan. društvom« in z drugimi narodnimi društvi v Ljubljani in na deželi docela in v znak hvalečnosti za ta trud prejela je naša Zveza prekrasno darilo čeških dam, bogate bandero z znakom češke zveze na eni in z napisom: »Na pamät výletu českých cyklistů 1912—18—01«

na drugi strani. Ob ti priliki sprožila se je tudi izborna misel, da bi se ustanovil nekak slovanski toming-club, ki bi združeval v sebi vse avstrijske slovanske kolesarje po vzgledu že obstoječega »Avstr. toming-club«-a. O Binkošti nameravajo naši severni bratje sklicati v ta namen ustanovni shod in tedaj upamo, da bomo napravili zopet en korak v zblizjevanju slovanskih narodov. — Členov šteje sedaj Zveza 250. — Blagajnikovo poročilo izkazuje dohodkov 1449 K 49 h, stroškov pa 1362 K 63 h, tako da ostane v blagajnici 86 K 86 h gotovine! Obe poročili bili ste soglasno odobreni. Ko se je dal na predlog g. Dražila staremu odboru absolutorij, vršile so se volitve in se je odbor sestavil tako le: Rudolf Vesel, predsednik; Fran Gombač, I. podpredsednik; Ivan Dražil, II. podpredsednik; Josip Jak, tajnik; Edvard Stuchly, tajnikov namestnik; Ivan Kocmur, blagajnik; Ernest Speil, blagajnikov namestnik; Ivo Devčič, vodja; Ivan Gott-hard, podvodja ter Janko Gogala in Leo Rogelj, računska preglednika.

— **Glas iz občinstva.** Piše se nam: Ker je neki davkoplačevalec z dežele opisal uradne prostore pri davčnem oddelku c. kr. okr. glavarstva v Ljubljani kot popolnoma nezadostne, bodi tudi dovoljeno spregovoriti besedo o c. kr. glavni davkariji (oddelek za mesto Ljubljana) kjer se plačujejo v Ljubljani predpisani davki. Ta lokal, majhna soba, nikakor ne ustreza potrebščinam. Na eni strani 4 uradniki in sluga, na drugi pa polno strank. Če pride 6 ali 8 strank, se že jedna drugej ne morejo umakniti. Uradniki pa se stiskajo med mizicami in s komolci knjige na tla mečejo. Vse izgleda kakor sodček poln slanikov. Tudi tega ni umeti, kako, da so tu samo 4.

uradniki, dočim jih je bilo na magistratu 8. in še na magistratu bilo je treba dolgo časa čakati. Tu se pa čaka kar po 1/4 ure in še več. Ali naj davkoplačevalci čas krademo zaradi »Sparsistema« od strani finančne direkcije? Dobro je rekla neka stara ženica, prihajajoča iz davkarije: »Prej, ko smo na rotovžu davke plačevali, sem imela saj kam sesti; tukaj je cesarska kancelija, pa je glih tako, kakor v loteriji v zlati luknji, samo žakeljca manjka; tam tuhtam eno uro numare, tukaj pa čakam še delj časa, da na vrsto pridem.

Ljubljanski davkoplačevalec.

— **Srebrno poroko** bode praznoval jutri, dne 8. t. m., nadsprevodnik južne železnice, g. Josip Šircelj, s svojo soprogo, g. Marijo Šircelj roj. Bevčič, v Ljubljani.

— **Poročil** se je danes v frančiškanski cerkvi trgovec gosp. Leopold Bürger z gđ. Pavlo Luckmannovo.

— **Termalna kopel v Toplicah na Dolenjskem.** Požrtvovalnemu prizadevanju za Dolenjsko stran prezasluznega c. kr. dvornega svetnika gosp. Frana Šukljeja zahvaliti se imamo, da je dne 1. t. m. obiskal naše Toplice g. dr. Ernst Ludwig, c. kr. dvorni svetnik, vseučilišni profesor, član gospodske zbornice itd. v spremstvu svojega asistenta in sicer v to svrhu, da analitičnim potom preskusi naš termalni vrelec. Z ozirom na to, da je gospod dvorni svetnik Ludwig kapaciteta, ki uživa v vodnih analizah evropsko slavo, pozdravljamo njegov napominani obisk v Toplicah kar najgorkeje, ker je gotovo, da bode isti največjega pomena za povzdigo naše staroslavne zdravilne kopeli. Kadar dobimo uspeh analitične preiskave, ga priobčimo.

— **Ženska podružnica družbe »Sv. Cirila in Metoda v Črnomlju«**

priredi dne 10. t. m. veselico z dramatično predstavo. Ponovi se namreč pri premijeri tako izborna uspela narodna igra »Rokovnjači«. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina 60 vin. Glede blagega namena se preplačila hvaležno jemajo. Posamezna vabila se ne bodo razpošiljala — vstop je vsakemu dovoljen. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

— **»Slovensko-štajerska učiteljska zveza«** se še ne more ustanoviti, ker c. kr. namestništvo ni potrdilo predloženih pravil. Treba bo ista nekoliko popolniti in zopet predložiti. To se bo zgodilo po prvem prihodnjem zborovanju »Učiteljskega društva za celjski in laški okraj« in potem se bode »Zveza« gotovo lahko osnovala.

— **Nesreča v Podgori pri Gorici.**

V podgorski papirnici je v oddelku za celulozo razpočil kotel. 22letni delavec Anton Bizjak iz Banjšice je bil ubit, pet drugih delavcev pa je bilo težko ranjenih.

— **Velikanski požar v Celovcu.**

V tovarni čreslovine firme Katz & Novackh (Novak!) v Celovcu je predvčerajšnjim nastal požar, ki je divjal še včeraj ves dan. Štiri gasilna društva in vse celovsko vojaštvo je gasilo, a vžlic temu se je ogenj znatno razširil in ga je bilo težko lokalizirati na goreča skladišča.

— **Mejnarodna panorama.**

Kdor je že prečital v Mohorjevem koledarju za prihodnje leto »Popotovanje v Carigrad«, temu bodo zdaj razstavljene slike v mejnarodni panorami dobro došle kakor dopolnitev. Vidiš tu zvite Turčine, svete pše, turške vojake, nekoliko turških mošej, sultanovo lepo palačo, zlasti pa krasne posnetke obrežja na Zlatem rogu in Galato. Po postranskih ulicah se takoj pozna, da smo v orijentu, zapazimo povsod nekako malomarnost v obleki, v zgradbah, v obrazih ljudi in največ pri pogledu teh »svetih« turških psov. Razstavo priporočamo, na ložji način ni mogoče poznati raznih pokrajin po svetu in to sedé brez nevarnosti, kakoršna semtertje preti tu ristom.

— **Izgubljene reči.** Kuharica A. K. je izgubila na Mestnem trgu rujavo denarnico z napisom »Spomin na Brezje«, v kateri je bilo okoli 16 kron denarja.

— **Žid — goljuf.** V nekem ljubljanskem hotelu je stanoval neki žid 20 dni. Sedaj je pobegnil, pozabivši plačati stanarino.

— **Nezgoda.** Blagajničarka A. N. je v sobi padla in se na kolenu leve noge težko poškodovala.

— **Najdene reči.** Dijak Anton Verbič je našel na Rimski cesti zlat uhan, vreden 60 kron. — Neki poročnik je našel srebrno uro in srebrno verižico.

— **Gostilno »pri črnem Medvedu«** na Rimski cesti je z današnjim dnem prevzel g. Rus, dosedaj gostilničar v Šiški.

— **Corrigendum.** V včerajšnji notici »Slovenska opera« se je vrinilo nekaj motečih tiskovnih napak, katere so pazni čitatelji itak sami popravili. Mestu zaščitnik naj se čita začetnik, mestu Leducavallo čitaj Leonecavallo itd.

— **Kralj Edvard ima raka.** Vzlic temu, da so angleški oficiozni listi tajili bolezen kralja Edvarda, je vendarle res, da ima kralj v grlu raka. Te dni se je vrnil angleški prestolonaslednik s soprogo z dolgega potovanja domov. Oče je sina sprejel — nemo. Pozdrav se je izročil prestolonasledniku — pismeno. Kralj torej ne more ali ne sme govoriti več!

— **Pretep na Jezusovem grobu.**

Verska nestrpnost ne pozna nobenega takta. 4. t. m. so se rimski katoličani v cerkvi na Jezusovem grobu krvavo stopili z grškimi pravoslavniki. Pet frančiškanov je bilo nevarno ranjenih. Vojaki so bili na pretep pripravljeni, a pretepačev je bilo preveč, da bi mogli napraviti red. Pretep je nastal, ker se niso mogli zjediniti, katera stranka bo pometala dvorišče okoli cerkve!!!

Telefonska in brzojavna poročila.

Gradec 7. novembra. Danes ob štirih zborujejo Jugoslovani z rektorjevim dovoljenjem na univerzi radi vseučilišča ljubljanskega

Dunaj 7. novembra. V današnji seji poslanske zbornice bi se imela začeti razprava o nujnih predlogih zaradi kongregacij, ali kaže se, da hoče vlada to razpravo vsaj danes preprečiti. V ta namen odgovarjajo ministri danes kar po vrsti na dolgo in na široko na vsakovrstne interpelacije. Naposled je začel minister Call celo čitati dolg odgovor na neko interpelacijo, na kar je zaklical Biankini: Glejte ministra, ki dela obstrukcijo! Minister Hartel je odgovoril na Malfattijevo interpelacijo zaradi dogodeb na vseučilišču v Inomostu. Obsojil je seveda tako postopanje nemških kakor italijanskih visokošolcev in obljubil, da se ustanovi italijansko vseučilišče. Nemški radikalec Berger je predlagal, naj se o Hartlovem odgovoru otvori debata, a ta predlog je bil odklonjen. Glasovali so zanj Vse-nemci, Čehi, Slovenci, Hrvatje in Srbi ter socialni demokratje, dočim so Lah glasovali proti temu predlogu, ki je bil, kakor rečeno, odklonjen, in sicer s 116 proti 62 glasom. Seja traja še. Prihodnja seja bo v torek.

Dunaj 7. novembra. Hrvatsko-slovenski klub je na predlog svojega načelnika dr. Ivčevića sklenil, povabiti vse tri jugoslovanske klube na skupno posvetovanje radi združenja teh skupin v jeden klub. Če se vsi Malorusi združijo v jeden klub, bi po intencijah hrvatsko-slovenskega kluba združene jugoslovanske skupine z njim stopile v ožjo zvezo.

Dunaj 7. novembra. Hrvatski, slovenski in srbski poslanci imajo danes popoldne skupno posvetovanje zaradi nujnega predloga v zadevi ustanovitve vseučilišča v Ljubljani.

Dunaj 7. novembra. Cesar se je davi vrnil iz Budimpešte in danes sprejel ministrskega predsednika Körberja. Ob dveh popoldne se je sešel potem ministrski svet na sejo.

Inomost 7. novembra. Akademski senat je suspendiral vsa predavanja in dal vseučilišče zaključiti.

Berolin 7. novembra. Pri volitvah v občinski svet so socijalni demokratje odvezli vladujoči stranki šest mandatov.

Berolin 7. novembra. Deficit državnega proračuna znaša 150 milijonov mark.

London 7. novembra. Iz Pekina se poroča, da je Lihungčang sinoči ob najstarejših umrl.

Gosp. Janezu Koschierju, trgovcu in posestniku v Kamniku.

Na preumazano pismo od 5. t. m., morem le odgovorjati s podanimi datumi. Kar sem jaz govoril glede lova proti g. Tomazinu, je vse gola resnica, zato imam dovolj priči. Da je imel moj sin takega botra pri birmi, da se potem odušuje predhacivajo stroški, je pač nesreča, prosim pa računa, katerega sem drage volje pripravljen poravnati!

V Kamniku, 6. novembra. 1901.

Josip Fajdiga,
lesotročec.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Za bolne na želodcu! Kadar komu ne tekne jed, ali je želodec slab, ako se neredno prebavlja, pri glavobolu, če izvira od pokvarjenega želodca, pri želodčnem krču etc. etc. priporočamo že od desetletij znane in vsled svojega izpričanega in izkazanega vpliva posebno priljubljene Brady-jeve želodčne kapljice (marijacejske). Imamo v dokaz tega strokovnjaška odobravanja kakor tudi nebrojna priazna pisma, v kojih se to sredstvo v toplih, da čisto nepovedljivih izrazih zahvaljuje, hvali in priporoča. Nizka cena 40 kr. za majhno in 70 kr. za veliko steklenico omogočuje vsakemu, da more to izkazano, izvrstno sredstvo v zalogi imeti ter se ga poslužiti, kadar nastane potreba.

Brady-jeve želodčne kapljice (marijacejske) je možno kupiti v lekarnah, vsak pa naj zahteva izrecno Brady-jeve želodčne kapljice (marijacejske) ter naj pazi na varstveno znamko in podpis, da se obvaruje ponarejenih izdelkov.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 2. novembra: Franja Mayer, stotnikova hči, 3 leta, 8 mes., Dunajska cesta št. 58, škrlatica.

Dne 3. novembra: Avgust Ham, mesarjev sin, 21. mes., Trnovski pristan št. 24, božjast.

Dne 4. novembra: Filipina Schubert, uradnikova sestra, 22 let, Poljanski nasip št. 58, bruhanje krvi. — Viktor Volkar, delavec sin, 11 mes., Streliške ulice št. 5, črvesni in želodčni katar.

V deželni bolnici:

Dne 31. oktobra: Neža Vidmar, gostija, 62 let, naduha.

Dne 2. novembra: Ivan Semec, delavec, 27 let, jetika. — Katarina Majer, krojačeva žena, 58 let, vsled raka. — Franja Hude, delavka, 45 let, črvesni katar.

Meteorologično poročilo.

Vlaka nad morjem 306,2 m. Srednji aralni tlak 736,0 mm.

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24 urah
6	9. zvečer	743,6	— 0,4	brezvetr.	jasno	0,0
7	7. zjutraj	741,6	— 3,8	sl. sv. z. h. od	megla	0,0
	2. popol.	739,1	10,5	sr. j. zahod	jasno	0,0

Srednja včerašnja temperatura 21°, normale: 5,9°.

Dunajska borza

dne 7. novembra 1900

Skupni državni dolg v notah	98,55
Skupni državni dolg v srebru	98,40
Avstrijska zlata renta	118,50
Avstrijska krona renta 4%	95,50
Ogrska zlata renta 4%	118,10
Ogrska krona renta 4%	82,95
Avstro-ogrsko bančne delnice	1605 —
Kreditne delnice	616,75
London vista	239,10
Nemški državni bankovci za 100 mark	117,17 1/2
20 mark	23,47
20 frankov	19,04
Belgijski bankovci	92,55
Č. kr. cekini	11,30

Zahvala.

Ker nam je nemogoče, da se vsakemu posamezniku zahvalimo za nebrojne dokaze ljubeznivega sočutja ob smrti in za časa boleznih našega predraga, nepozabnega soproga, oziroma očeta, gospoda

Ferdo Kersnika

knjigovodje tvrde Fr. Ks. Souvan

izrekamo tem potomcem tistim, ki so se na katerikoli način spomnili ljubelega ranjkega ter mu izkazali zadnjo čast, svojo prisrčno, iskreno zahvalo.

Osobito pa se zahvaljujemo častiti tvrdki Fr. Ks. Souvanovi ter gg. kolegom ranjkega, preblagorodnemu gospodu dež. glavarju Otonu pl. Deteli, podžupanu Karolu Bleiweislu pl. Trsteniškem, predsedniku trg. zbornice Josipu Kušarju, predsedniku mestne hranilnice Vaso Petričiču, županu Sp. Šiške Josipu Vodniku, ravnatelju č. kr. gimnazije Andreju Senekoviču, ravnatelju višje dekliške šole dr. Lovro Požarju, ravnatelju gluhonemne gospodu Primožiču, slavnemu telovadnemu društvu „Sokol“, slavnemu trgovskemu društvu „Mercur“, slavnim ženskim podružnicam sv. Cirila in Metoda, častitim gospodom pevcem za ganljivo petje, darovalcem prekrasnih vencev ter prosimo, da ranjkega ohranijo v blagem spominu.

Spodnja Šiška, 6. novembra 1901.

Zalujoča rodbina Kersnik.

Vsakdo vé, da

razumna gospodinja ni nikdar zapravljiva, da pa tudi modra gospodinja nikoli vinarja ne šteti, s katerim mora bolje plačati priznano dobro blago, kakor kako slabše vrste ali pa slabo. Modra gospodinja ne bode n. pr. nikdar kupila družega mila kakor priznano Doeringovo milo s sovo, ker ve za gotovo, da si ohrani s istim lepoto in svežost polti, ter da sploh najboljši dobi, kar nudi stroka mila, ter da vsejden po ceni kupi. Doeringovo milo s sovo bodi vsakomur toaletno milo! Dobiva se povsod po 60 vinarjev. Generalna zaloga: A. Motsch & Co., Wien X. Glavno zalogo imata: Vaso Petričič in Anton Krisper v Ljubljani.

Gostilna in prodajalna

na deželi se dá takoj ali pa z novim letom v najem.

Več pove **Fran Lipah**, posestnik v Dobrunjah št. 67, pošta Hrušica pri Ljubljani. (2402—4)

Mlad

trgovski pomočnik

se išče za takojšen vstop v Ljubljani. Ponudbe pod šifro „1901“ upravnistvu »Slov. Naroda«. (2443—1)

Kavarna Valvasor.

Danes v četrtek, dné 7., in jutri v petek, dné 8. t. m.

KONCERT

ciganske kapele

iz Vukovarja.

Začetek ob 8. uri. Vstopnina prosta.

K mnogobrojnemu obisku vabi najuljudnejše s spoštovanjem

Andrej Stuppan.

Mejnarodna panorama.

V poslopju meščanske bolnice.

Vstop s sadijarskega trga. — (Pogačarjev trg.) Umetniška razstava I. vrste.

Fotoplastično potovanje po celem svetu v polni istini.

Le do sobote, dné 9. novembra:

Velezanimiva razstava

Carigrad.

Te slike so izgotovljene nalašč za mejnarodno panoramo.

Otvorjeno vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer. (2444)

Vstopnina za odrasle 40 h, za otroke, dijake in vojsake do narednika 30 h.

Kupujte in zahtevajte

povsod le svinčnike, ki nosijo napis:

„Svinčnik družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“.

Ti svinčniki so novo blago in zanesljivo dobri ter iz svetovnoznane avstrijske tvrdke Hardtmuth-ove in nič dražji od drugih. Svinčniki „družbe sv. Cirila in Metoda“ naj se vpeljejo v vse šole, saj dleša naša družba skrbí največ za narodne šole in vsak krajcar jej dobro dojde. (2331—3)

Z blagim namenom je združeno dobro blago.

Cena 12 ducatov:

Št. 100 št. 90 št. 301 št. 302 št. 504

K 142. K 270. K 450. K 504. K 684.

Glavno zalogo ima

trgovina Ivana Bonača v Ljubljani.

(1912-19)

Cos. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Obhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee. Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vate, Hebr, Franzove vate, Karlove vate, Prago, (direktni voz I in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. Trst-Monakovo direktni vozovi I in II. razreda. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlove vate, Hebr, Marijinih vate, Plzna, Prago, direktni vozovi I in II. razreda, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Obhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 25 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10. uri 5 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 5. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1393)

Preselitev gostilne.

Uljudno naznanjava, da sva se izselila iz gostilne g. Zajca v Spodnji Šiški ter z današnjim dnem prevzela (2446—1)

✠ **gostilno** ✠
„pri črnem medvedu“
na Rimski cesti št. 15.

Prosi, da nama slavno občinstvo izkaže svoje zaupanje s številnim obiskom. Postrežba točna, cena in poštena. Z odličnim spoštovanjem se priporočata

A. in M. Rus.

R. Ditmar

e. in kr. dvorni dobavitelj

DUNAJ

Največja izbira

predmetov za razsvetljavo

za
petrolejno, plinovo

in
električno luč.

Petrolejske peči. (2149—5)

trgovina z mešanim blagom

v večjem okraju pod dobrimi pogoji.

Kje? pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Svežo jeguljo

Dunajske klobasice

kakor tudi vsak teden sveže

žgano kavo

ima

(2448)

Fran Bergant

trgovca na Sv. Jakoba trgu št. 11.

Specijalna trgovina za kavo

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte priporoča

kavo Santos dobrega okusa po gl. 1.—kilo
„Nellgherry“ aromatično-krepkega okusa „140“
„Piraldi“ najfinerega okusa „160“
Poštne poslatve po 5 kil franko.

Vsakovrstno specijalno blago v najboljši kakovosti. (12-217)
Glavna zaloga J. Klauer-jevega „Triglava“.

Proda se

pod ugodnimi pogoji ob ladjestaji pri Podpečih zelo ugodno stoječa nekdanja Batova

hiša (gostilna)

s hlevom in drugimi gospodarskimi poslopji, vrtom in dvema senožeti; nadalje (1416—2)

dva lepa konja

(belca, lipiškega plemena) z opremo, in

nov voz.

Pismene ponudbe naj se naslovijo: „Podpeč“ poste restante Ljubljana.

Ustna pojasnila je dobiti vsak dan od 1/1. do 1/2. ure popoldne v tukajšnji restavraciji št. 12 v Wolfvovih ulicah.

Služba

okrožnega zdravnika

oddaja se s 1. decembrom t. l. v Velenji.

Deželni, okrajni in občinski dohodki znašajo skupno okoli 1300 kron; plača kot železniški zdravnik 200 kron; tudi pri bolniških blagajnah so gotovi dohodki. Prošnjo je vložiti pri podpisaneu.

Okrožni odbor Velenje.

(2418—2) Predsednik: J. Skasa.

Preselitev

posredovalnice za delo in službe ter za stanovanja.

Uljudno naznanjam, da se dné 8. novembra 1901

preselim s Sv. Petra ceste v Sotesko (Gradišče) št. 8

ter prosim, da me cenjeno občinstvo tudi v mojem novem bivališči počasti z mnogobrojnimi naročili.

Z vsem spoštovanjem

Katarina Egy

posredovalnica za delo in službe ter za stanovanja. (2428—2)

Važno za bolne na želodcu!

Kadar komu ne tekne jed, pri želodčnih nadlogah, pri slabosti, glavobolu vsled slabega prebavljanja, pri želodčni slabosti, pri nerednem prebavljanju itd. pomagajo takoj

Brady-jeve želodčne (marijacejske) kapljice.

Na prodaj v vseh lekarnah.

Na tisoče zahvalnih in priznanih pisem! Cena steklenici s podukom, kako jih rabiti, 40 kr., večje 70 kr.

Centralna zaloga: C. Brady, lekarna „pri ogerskem kralju“, Dunaj, 1.

Svari se pred ponarejenimi izdelki, pristne marijacejske kapljice morajo imeti „varstveno znamko“ in podpis C. Brady.